

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia ... *2 czerwca* 2020 roku

**w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Ustronie”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 i 471) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Ustronie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określono w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Radosław Iwiński

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ... *2 czerwca* 2020 roku

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
Utrudnione odnawianie się populacji jarzęba brekinii	Wspomaganie odnowień, poprawa i utrzymanie optymalnych warunków świetlnych
Zgryzanie siewek jarzęba przez zwierzęta (jeleniowate)	Zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń przed zwierzętami
Wzrost antropopresji stwarzający zagrożenie dla celu ochrony rezerwatu, powodujący płoszenie zwierząt, zaśmiecanie i zagrożenie pożarowe	1) Utrzymanie i uzupełnianie tablic urzędowych i oznakowania granic rezerwatu; 2) sprzątanie odpadów.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych ¹⁾
1.	Wspomaganie odnawiania jarzęba brekinii i poprawa warunków świetlnych oraz eliminacja gatunków konkurencyjnych	<p>1) Utworzenie luk w drzewostanie (3-4 miejsca o powierzchni do 2 arów każda), przygotowanie ich do podsadzenia jarzębem pochodzącym z produkcji szkółkarskiej celem wzbogacenia puli genowej, a także odnowy populacji w rezerwacie. Na przygotowane powierzchnie należy wprowadzić 400-500 szt. sadzonek jarzęba, następnie zabezpieczyć przed zgryzaniem i pielęgnować;</p> <p>2) podsadzanie jarzębem w miejscach naturalnie powstających luk w drzewostanie. Przed zabiegiem należy usunąć podszyt i roślinność zielną utrudniającą rozwój jarzęba. Następnie, nie dopuścić do zgryzania przez zwierzęta i zagłuszania przez gatunki konkurencyjne (głównie buka). Usuwać ręcznie;</p> <p>3) należy podkrzesywać gałęzie starszych drzew tworzących okap uniemożliwiający rozwój siewek jarzęba;</p> <p>4) w przypadku braku naturalnego obsiewu wysiewać nasiona pochodzące z sąsiedztwa rezerwatu lub z tego samego regionu nasiennego po wcześniejszym przygotowaniu powierzchni;</p> <p>5) usuwanie połamanych i powalonych drzew mogących zagrażać jarzębom – pozostawić w rezerwacie.</p>	obszar rezerwatu
2.	Ochrona siewek jarzęba przed zgryzaniem przez zwierzynę	Zastosować osłony z siatki chroniące pojedyncze jarzęby lub odcinkowe, czasowe grodzenie siatką grup jarzębów wewnątrz rezerwatu	obszar rezerwatu
3.	Ograniczenie skutków antropopresji	<p>1) Utrzymanie i uzupełnienie oznakowania granic rezerwatu i tablic urzędowych i edukacyjnych;</p> <p>2) sprzątanie odpadów.</p>	<p>1) granica rezerwatu;</p> <p>2) obszar rezerwatu i jego obrzeża,</p>

¹⁾ Nadleśnictwo Woziwoda, wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2018-2027.

			szczególnie przy drodze powiatowej nr 2607G
--	--	--	---

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 i 471), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Ustronie” został powołany na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. (M.P. nr 64, poz. 372). Akt ten został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Ustronie” (Dz. Urz. Woj. Pom. 2017, poz. 90). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemu lasu mieszanego z okazami jarzęba brekinii *Sorbus torminalis*.

Najcenniejszym walorem rezerwatu i gatunkiem specjalnej troski jest jarząb brekinia *Sorbus torminalis*, stwierdzany tutaj od kilkudziesięciu lat. Gatunek ten preferuje gleby świeże, na terenie kraju osiąga północno-wschodnią granicę zasięgu. Jego stanowiska są izolowane, liczą na ogół od kilku do kilkuset osobników. Rozproszone są głównie na Pomorzu, Kujawach, Wielkopolsce, Dolnym Śląsku i Małopolsce. Gatunkowi zagrażają m.in. redukcja zasięgu będąca efektem prowadzonej w przeszłości niewłaściwej gospodarki leśnej i rozwoju przemysłu; mała liczebność, izolacja i fragmentacja populacji, niewłaściwy skład gatunkowy drzewostanów, w których rosną; problemy z odnowieniem naturalnym (zgryzanie przez zwierzęta), słabe zdolności konkurencyjne gatunku (zagłuszanie go innymi gatunkami np. bukiem zwyczajnym). W okresie ostatnich dwustu lat jego liczebność w kraju drastycznie spadła w wyniku zrębów zupełnych i zastępowania lasów liściastych monokulturami sosnowymi. Jarząb brekinia przetrwał wyłącznie dzięki dużej sile witalnej i zdolności do rozmnażania się z odrośli (Tarnawski 2001, Pacyniak 2003).

W rezerwacie największe zagęszczenie tego gatunku występuje w jego części wschodniej, w której zinwentaryzowano ok. 30 osobników o wys. od kilkunastu cm do ok. 1,5 m. Obecnie najistotniejszą kwestią w ochronie populacji jarzębów jest wydzielenie miejsc do ich naturalnego rozwoju, poprzez utworzenie oraz wykorzystanie wydzielających się naturalnie luk w drzewostanie i podsadzenie jarzębem, a także ochrona siewek przed zgryzaniem przez zwierzęta. Biologia jarzębu wskazuje, że preferuje on siedliska z umiarkowaną dostępnością do światła, źle natomiast czuje się w całkowitym zacienieniu, co może być powodem jego utrudnionego odnawiania się w rezerwacie, w którym dotąd nie podejmowano działań ochronnych na tak dużą skalę jak wskazana w zarządzeniu.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Informacja o projekcie zadań ochronnych została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnianym poprzez Ekoportal nr karty 232/2020.